

ONDERZOEKSPROGRAMMA
2022

Rekenkamercommissie

Karin van den Berg, Coen Cransveld
Trude Rietveld,

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	2
2. Onderzoek en signalering door de rekenkamercommissie.....	2
3. Samenstelling rekenkamercommissie.....	3
4. Capaciteit van de rekenkamercommissie	3
5. Onderzoeksprogramma 2022.....	3
6. Overige geplande activiteiten in 2022	5
Bijlage: Groslijst onderzoeksonderwerpen	7

1. Inleiding

In januari 2020 is de rekenkamercommissie van Cranendonck, Heeze-Leende en Valkenswaard gestart. De rekenkamercommissie maakt elke twee jaar een onderzoeksplan voor de drie gemeenten. In 2020 zijn onderzoeksonderwerpen in de drie gemeenten opgehaald. Dit heeft geresulteerd in een groslijst aan mogelijke onderzoeksonderwerpen voor 2020-2021. Begin 2021 is de lijst geactualiseerd.

Voor u ligt het onderzoeksplan voor 2022. Deze keer is het onderzoeksplan voor een jaar, vanwege de gemeenteraadsverkiezing in 2022. Om de continuïteit aan onderzoeken niet te laten stagneren heeft de rekenkamercommissie weer mogelijk onderwerpen bij de huidige gemeenteraden geïnventariseerd. De rekenkamercommissie wil ook de nieuwe gemeenteraden de mogelijkheid bieden om onderzoeksonderwerpen aan te dragen. Daarover gaat de rekenkamercommissie in 2022 met de nieuwe gemeenteraden in gesprek.

Op basis van de gevoerde gesprekken met de gemeenteraden en aangevuld met eigen onderzoeksonderwerpen heeft de rekenkamercommissie een selectie gemaakt van potentieel uit te voeren onderzoeken. Deze vindt u in de groslijst (zie de bijlage). Die selectie hebben we vertaald naar een programma voor het komende jaar.

2. Onderzoek en signalering door de rekenkamercommissie

De rekenkamercommissie voert onderzoeken uit naar de doelmatigheid, de doeltreffendheid en de rechtmatigheid van het door het gemeentebestuur gevoerde beleid. Met deze onderzoeken ondersteunt de rekenkamercommissie raadsleden in hun kaderstellende en controlerende taak. De rekenkamercommissie staat voor onafhankelijkheid en professionaliteit met oog voor de behoeften van de raad. Dit komt ondermeer tot uitdrukking in de samenstelling van de rekenkamercommissie, die volledig uit externe leden bestaat. En uit een gedegen wijze van onderzoek en de conclusies en aanbevelingen uit verrichte onderzoeken. Daarbij hoort een houding die blijkt geeft van politieke en bestuurlijke sensitiviteit en een goede communicatie met de raad. Het onderzoeksprogramma weerspiegelt onze drijfveer om binnen de beschikbare budgetten te komen tot een optimale ondersteuning van de kaderstellende en controlerende taak van de raden.

De rekenkamercommissie weegt af welke onderzoeken door de eigen leden worden uitgevoerd, in welke vorm en omvang, en voor welke onderzoeken gebruik wordt gemaakt van externe onderzoeksbureaus.

Voor het uitwisselen van ideeën en ervaringen rond onderzoek (uitvoering, proces, impact, et cetera) neemt de rekenkamercommissie deel aan bestaande rekenkamernetwerken. Hieronder valt participatie in:

- NVRN (Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies): jaarcongres, bijeenkomst landelijke kenniskring, etc.
- Kringbijeenkomsten NVRN Brabant/Limburg

De rekenkamercommissie attendeert de gemeenteraden gedurende het jaar op ontwikkelingen die voor het doeltreffend, doelmatig en rechtmatig handelen van de gemeenten relevant kunnen zijn. Ook informeert de rekenkamercommissie over onderzoek van andere instanties als dat relevant voor de raad is. Hiertoe brengt de rekenkamercommissie jaarlijks 2 nieuwbrieven uit.

3. Samenstelling rekenkamercommissie

De rekenkamercommissie is samengesteld uit de volgende leden:

Voorzitter : mevrouw Drs. K. van den Berg

Externe leden : mevrouw Drs. T. Rietveld
de heer Drs. C. Cransveld MBA

4. Capaciteit van de rekenkamercommissie

De rekenkamercommissie verzorgt de planning en de begeleiding van onderzoeken. Voor het uitvoeren van onderzoeken wordt naast eigen onderzoeksinzet ook extern ingehuurd vanuit het budget van de rekenkamercommissie.

Voor 2022 heeft de rekenkamercommissie de beschikking over een budget van € 81.594. In onderstaande tabel is het budget per gemeente aangegeven en is de verdeling van de middelen voor gezamenlijke werkzaamheden van de rekenkamercommissie aangegeven.

Tabel: Middelen 2022

	Heeze-Leende	Cranendonck	Valkenswaard	Totaal
Verdeelsleutel gezamenlijke onderzoeken	20%	30%	50%	100%
Verdeelsleutel vergaderingen	33,3%	33,3%	33,33%	100%
Budget	€23.078	€ 23.516	€35.000,--	€ 81.594

5. Onderzoeksprogramma 2022

1. Onderzoek op het niveau van het Samenwerkingsverband

Afronden lopend onderzoek:

Doe Mee onderzoek NvRR

In 2021 heeft de rekenkamercommissie deelgenomen aan een zogeheten Doe Mee onderzoek van de NvRR. Het betrof een onderzoek naar de afhandeling van Wob verzoeken. In hoeverre gebeurt dit rechtmatig, hoe wordt hierover verantwoording afgelegd aan de volksvertegenwoordiging en samenleving, hoe is actieve openbaarmaking geregeld en hoe verhoudt zich deze tot de eisen die de Wet open overheid (Woo) straks stelt? De bevindingen worden voor het eind van 2021 opgeleverd. De rekenkamercommissie verwacht begin 2022 conclusies en aanbevelingen op te leveren en aan te bieden voor bestuurlijk wederhoor.

Planning: maart 2022 aanbieding aan de gemeenteraden

2. Onderzoeken op gemeentelijk niveau

Cranendonck

Afronden lopend onderzoek:

Multifunctionele Accommodatie De Borg

Medio 2020 zijn we gestart met ons onderzoek naar de besluitvorming en het traject naar de oplevering van MFA De Borg. We hebben onderzocht hoe het proces verlopen is, waar de risico's zaten en zitten, wat er bij een volgende accommodatie beter zou kunnen. In januari 2021 hebben we het rapport van bevindingen aangeboden en in februari het onderzoeksrapport. In mei hebben we het onderzoeksrapport vervolgens aan uw raad aan kunnen bieden.

In de commissievergadering van 9 november hebben we het rapport toegelicht en in discussie met de commissie besproken. Opvolging van het rapport geschiedt verder in het Presidium.

Privatisering Zuiderpoortcomplex

Uit aangedragen onderzoeksobjecten hebben we gekozen voor een onderzoek naar de privatisering van het Zuiderpoortcomplex. Eind december 2017 heeft de gemeenteraad van Cranendonck immers gekozen voor een privatiseringstraject voor dit multifunctioneel sportcomplex. Zoals gebruikelijk spelen bij privatisering van gemeentelijke eigendommen financiële afspraken een grote rol. Welke bedragen neemt de gemeente nog voor zijn rekening en welke bedragen neemt de ondernemer nog voor zijn rekening. Pikant detail zijn vaak rechten die medewerkers vanuit het ambtenarenstatus hebben. Dit komt hier bijvoorbeeld tot uiting in een discussie over pensioenen. We zijn dus erg benieuwd naar de financiële afwikkeling in brede zin.

Bovendien heeft het Zuiderpoortcomplex naast een multifunctionele sporthal ook een recreatieve functie en moet het een ontmoetingsplek worden. Teamsporten nemen al jaren af. Het rendabel exploiteren van een sportcomplex vergt daarom nogal wat commerciële en ondernemersvaardigheden van de exploitant. Wij zijn benieuw of de gekozen ondernemer Zuiderpoortsport bv die vaardigheden in voldoende mate inzet. De missie van de ondernemer is in ieder geval veelbelovend.

Planning aanbieden raad: begin 2022

Nieuw te starten onderzoek in 2022: Toezicht en handhaving

De rekenkamercommissie heeft het voornemen om in 2022 voor Cranendonck het onderwerp Toezicht en Handhaving te onderzoeken, met als vragen: waar liggen prioriteiten, wie zijn de grootste overlastgevers, hoeveel meldingen worden ontvangen en hoe wordt daarmee omgegaan?

Heeze-Leende

Afronden lopend onderzoek:

Dorpshuizen in Heeze-Leende

De rekenkamercommissie van Heeze-Leende heeft op basis van de gesprekken met de gemeenteraad gekozen om onderzoek te doen naar dorpshuizen in de gemeente. Heeze Leende heeft drie dorpshuizen, die variëren in grootte, in verschillende tijden gebouwd zijn en ook in functie verschillen. De Rekenkamercommissie wil graag inzicht of het functioneren en de exploitatie van de dorpshuizen in Heeze-Leende loopt conform afspraken en of er in de (nabije) toekomst zaken zijn die tot problemen voor de dorpshuizen en/of gemeente kunnen leiden. Het onderzoek is aangeboden voor bestuurlijk wederhoor.

Planning aanbieden aan de raad: februari 2022.

Nieuw te starten onderzoek in 2022: Woonbeleid

De rekenkamercommissie heeft het voornemen om in 2022 voor Heeze-Leende een onderzoek uit te voeren naar het woonbeleid, inclusief de Bulders. De gemeenteraad wordt betrokken bij prioritering van de groslijst van onderzoeken en de opzet van het onderzoek naar het woonbeleid.

Valkenswaard

Afronden lopend onderzoek:

Multifunctionele Accommodatie De Hofnar

De rekenkamercommissie A2 heeft op basis van de gesprekken met de gemeenteraad gekozen om onderzoek te doen naar Theater De Hofnar te Valkenswaard. De Hofnar huisvest naast een theater en de muziekschool ook de plaatselijke bibliotheek en andere pandgebruikers: het is een Multifunctionele Accommodatie (MFA). De hoofdvraag van het uit te voeren onderzoek, luidt: Wat is de huidige problematiek rond de rol van beheer en exploitatie bij de ontwikkeling van multifunctionele accommodatie De Hofnar en welke soort kosten van beheer en exploitatie zijn te onderscheiden en welke kosten zijn goed in te schatten (en welke nog niet)? Het onderzoek is momenteel in een afrondende fase.

Planning aanbieden raad: februari 2022

Nieuw te starten onderzoek in 2022 Sturen op afstand

De rekenkamercommissie heeft het voornemen om het eerste half jaar een onderzoek te starten naar het sturen op afstand oftewel verlengd lokaal bestuur. We gaan hiervoor graag met de raad in gesprek om samen een drietal casussen te selecteren vanuit de samenwerkingsverbanden of gemeenschappelijke regelingen waarvan Valkenswaard deel uit maakt. Als rekenkamercommissie denken we zeker aan de aansluiting bij Brainport. Centraal bij dit onderzoek staat de rol van de raad.

6. Overige geplande activiteiten in 2022

Inwerkprogramma nieuwe gemeenteraden

De rekenkamercommissie wil graag in het voorjaar 2022 kennismaken met de nieuwe gemeenteraden. In deze ontmoeting met de nieuwe raadsleden wil de rekenkamercommissie stilstaan bij hoe en wat de rekenkamercommissie is en doet, hoe we willen samenwerken en wat we van elkaar kunnen verwachten.

Planning april/mei 2022

Doorwerking van de Wet versterking decentrale rekenkamers

Het wetsvoorstel Wet versterking decentrale rekenkamers strekt ertoe de regeling van de huidige rekenkamerfunctie in de Gemeentewet en de Provinciewet te laten vervallen. In het voorstel worden gemeenten en provincies verplicht een rekenkamer in te stellen. Daarnaast worden enkele onderzoeksbevoegdheden van de rekenkamers uitgebreid. De verwachting is dat het wetsvoorstel in januari in de Tweede Kamer zal worden behandeld. Bij invoering van de wet zullen we hiervoor de consequenties in beeld brengen. In ieder geval zullen de verordeningen moeten worden aangepast.

Planning medio 2022

Opvolging rekenkameronderzoeken

Om bij te dragen aan een “lerende organisatie” vindt de rekenkamercommissie het van belang om enige tijd na de afronding van een onderzoek met de organisatie te kijken of de aanbevelingen opvolging hebben gekregen. Wanneer dit niet het geval blijkt te zijn, kan worden gekeken wat hiervan de redenen zijn en wat verder gedaan kan worden om het lerend vermogen te vergroten. Voor 2022 hebben we een dergelijk opvolgingsonderzoek nog niet gepland.

Overleg met de nieuwe raden

In overleg met de nieuwe gemeenteraden wil de rekenkamercommissie in het derde kwartaal 2022 de onderzoeksthema’s voor de onderzoek in 2023 ophalen bij de raden.

Bijlage: Groslijst onderzoeksonderwerpen

Valkenswaard
<p>Wat levert aansluiting bij Brainport Eindhoven de gemeente Valkenswaard op?</p> <p>Lukt het Valkenswaard om de (economische) kansen die aansluiting bij Brainport biedt, aan te grijpen en daarvan te profiteren?</p> <p>Brainport; wat levert aansluiting nog voor toegevoegde waarde op?</p> <p>Aansluiting Brainport: Hoe kan Valkenswaard zich (met toekomstvisie) optimaal profileren in regio. Zichtbaar maken, invloed uitoefenen.</p>
<p>Ouderen in armoede: speelt deze problematiek in Valkenswaard</p> <p>Ouderen maak vaak geen gebruik van voorzieningen en toeslagen waar ze recht op hebben.</p> <p>Speelt 'verborgen armoede', ouderen die rond moeten komen van een AOW ook in Valkenswaard?</p>
<p>De bestuurscultuur. Aanbeveling uit het onderzoek (en rapport) "Groter dan ik ben" van de commissie De Cloe - begin maart 2018 -zijn nauwelijks uitgewerkt, veel praten niets doen, elkaar de hand boven het hoofd houden. Heerst er in Valkenswaard een cultuur van cliëntisme en besluiteloosheid?</p>
<p>Sociaal domein, WMO irt tot financiën, invoering WMO-abonnementstarief. Sociaal Domein Wmo: breedst mogelijke zin. financiën plus consequenties invoering kosten naar draagkracht en aanvulling collectiviteit chronisch zieken. Nadrukkelijk zo breed mogelijk aanvliegen. Stille armoede toevoegen aan sociaal domein. Arme mensen die de stap niet durven of kunnen zetten</p>
<p>Verliezen in begroting op Jeugdzorg; Tariefstelling juist, kostendekkend. Wordt er geleverd wat er wordt gevraagd (gefactureerd)? Geld is niet meer geormerkt. € 1,9 mln. in 2021 is niet meer terug te vinden</p>
<p>Subsidiebeleid. verordening helder, praktijk onduidelijk. Verschillende vormen van toekenning, inconsequent beleid. Vele discussies. Wat is noodzakelijk aan subsidies, denk aan hoogte vermogen als criterium bijvoorbeeld. Wordt gelijkheidsbeginsel gehanteerd en hoe zit t met verantwoording?</p>
<p>Sturen op afstand, gemeenschappelijke regelingen, Intergemeentelijke samenwerkingsverbanden: invloed als gemeente waar zit die?</p>
<p>Afspraken met woningbouwcorporatie + uitvoering daarvan</p>
<p>Eurocircuit, breed: uitbreiden, stikstofcrisis</p>
<p>Grote structurele subsidieontvangers die geen verantwoording af hoeven leggen. Subsidiebeleid: Subsidie adviescommissie voldoende adequaat?</p>
<p>Maatschappelijk vastgoed. Tekort aan ruimte voor verenigingen.</p>
<p>Stikstof en Pfas, Kansen en bedreigingen. Waar gaat het goed en waar kan het beter. Met name berekeningen en haalbaarheid i.r.t. beleid gemeente</p>
<p>Participatie: Hoe vorm te geven. Spanningsveld: burger centraal. Maar dat betekent dat de grootste lobbyist gehoord wordt terwijl mensen die minder zichtbaar zijn niet gehoord worden. Verschillende vormen van participatie. Moeten we meer naar de burger luisteren?</p>

Heeze-Leende
<p>Woningbouwproject, De Bulders, blijft buiten beeld van de gemeenteraad ondanks dat de raad bestuurlijk en financieel verbonden is.</p> <p>Hoe kan de raad grip krijgen op deze samenwerking en zijn controlerende rol zo goed mogelijk uitvoeren.</p>
<p>Effectiviteit Woonbeleid</p> <p>Worden er in Heeze-Leende voldoende woningen gebouwd en zijn die woningen divers genoeg om aantrekkelijk te zijn voor ouderen, jongeren, sociale woningbouw of verhuur. Dit met het oog op de nieuwe woonvisie.</p>
<p>De financiën in het Sociaal Domein (inkomsten en uitgaven)</p> <p>In 2020 kan overschrijding van kosten in het Sociale domein, met name de jeugdwet, waarschijnlijk voor het laatst opgevangen worden in de reserve Sociaal Domein. Voor de toekomst moet structurele oplossingen gevonden worden. Zeker wanneer het Rijk ontstane tekorten niet gaat dekken.</p>
<p>Deelname aan gemeenschappelijke regeling Blink</p>
<p>Opbouw van de lokale heffingen ('woonlasten)</p> <p>Inzicht verschaffen in de opbouw van de lokale heffingen en nagaan of belastingheffing conform gemeentelijk beleid en principes verloopt. Zijn er indicatoren die behulpzaam kunnen zijn in monitoren van deze keuzes die de gemeente maakt voor het heffen van belastingen. Hebben de we juiste hoogte van de heffingen, kan het meer/ minder? Wat moet , kan en mag?</p>
<p>Hoe kan de raad controle uitvoeren op gemeenschappelijke regelingen en samenwerkingen. Ook met oog op nieuwe wetgeving.</p>
<p>Opbouw lokale heffingen, oa OZB.</p>
<p>Hoe zit het met de ondersteuning van het verenigingsleven? Hoe worden de gelden verdeeld en wordt dat evenwichtig gedaan?</p>
<p>2 grote kostenposten in de gemeente:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kosten voor riool en waterbeheer - Onderhoud infrastructuur <p>We gebruiken daar al jaren dezelfde rekensystematiek voor. Voldoet dat systeem en de uitgangspunten?</p>
<p>Jaarlijks moet de begroting en jaarrekening vast worden gesteld. Voor kaderstellende rol is het belangrijk om hier goed inzicht in te hebben. Het is echter lastig om te bepalen of de begroting sluitend is, omdat het niet allemaal definitieve posten betreft. Hoe hiermee om te gaan?</p>

Cranendonck
Controle op (grotere) projecten
AZC Draagvlak voor AZC neemt steeds verder af. Wat is hiervan de oorzaak, hebben we de zaak nog onder controle en hoe beoordelen we afspraken die we met AZC gemaakt hebben?
A2 samenwerking Idee ontstaat dat A2-Samenwerking niet de beloofde kwaliteit biedt. Is A-2 samenwerking nog wel de juiste manier? Wat zijn voorwaarden voor een succesvolle samenwerking?
Armoede- en minimabeleid evenals schuldhulpverleningsbeleid. Welke regelingen zijn er op deze beleidsterreinen, wat zijn de doelstellingen en wat is er gerealiseerd. Breng in kaart of er knelpunten zijn die het realiseren van de ambities in de weg zitten?
Privatisering Zuiderpoortcomplex
Dienstverlening vanuit gemeente naar burgers. Hoe worden mails, telefoontjes, bouw aanvragen, etc. afgehandeld
Kostenstijging in de jeugdzorg
Toezicht en Handhaving. Waar liggen prioriteiten, wie zijn grootste overlastgevers, hoeveel meldingen ontvangen we en hoe wordt daarmee omgegaan?
Meerjarenonderhoudsplan (MJOP). Hoe realistisch zijn de investeringen (en kosten?) die daarin opgenomen zijn?
Hoe wordt de kwaliteit van de dienstverlening en zorg ervaren vanuit de WMO, Jeugdzorg en W en I. Wij zijn van mening , dat die overeenkomt met de eerder gestelde kaders, maar aangezien daar door sommigen wel eens vraagtekens bij gezet worden, is het belangrijk dat goed inzichtelijk te hebben, zodat daar rekening mee gehouden kan worden in de volgende bestuursperiode.